

WO II
Vliegtuigcrashes
Tussen Sint-Truiden en Beauvechain

Nerm
Hoegaarden

Georges Jaspis

Georges Jaspis (Opprebais/Incourt 1916-2007)

1- Plaats en tijdstip

Nerm, Valleistraat 32 ,achter de hoeve van Schoensetters (Zie bijlage) 26-02-1944
Schoensetters Louis Valleistraat 32 17-10-1911 geh. Vanosmael M..Hilde

2- Betrokken partijen.

a- Belgisch piloot van een Hawker Siddeley Typhoon

Eenheid : 609 Squadron RAF

Piloot: Jaspis Georges

Nog 3 andere begeleidende vliegtuigen

b- Duitse bemanning van een gevechtsvliegtuig.

Eenheid : IV Gruppe van het Kampfhgeschwader 101

Bemanning:

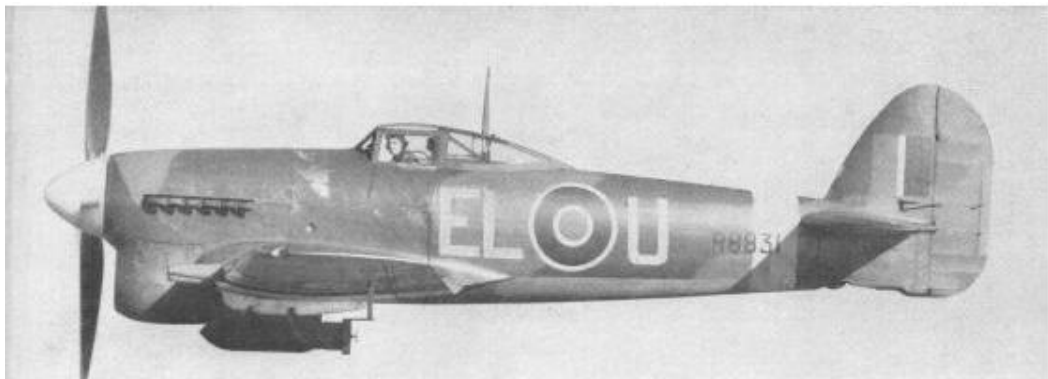
Piloot	O/off	Willi Fick (05-02-1920)
Waarnemer:	Gefreiter (korporaal)	Wolfgang Walendowsky (22-07-1922)
Radiotelegrafist:	O/off	Friedrich Michel (19-09-1920)
Boordschutter:	Obergefreiter	Erich Bettner (31-05-1920)

Ps: begraafplaats van de bemanning: Duits kerkhof te Lommel.

([Gräbersuche-Online](#) | [Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorg e. V.](#))

3- Vliegtuig.

RAF : Hawker Siddeley Typhoon 1B

Duits: Ju 88 A

De Ju 88 was een veelzijdig toestel. Het opereerde als dag- en nachtjager, grondaanvalsvliegtuig, bommenwerper, torpedobommenwerper en verkenningsvliegtuig

Het Duits gevechtvliegtuig Junker 88 stortte neer achter de hoeve te Nerm van Schoensetters, Valleistraat 32

4- Uitgebreid Relas

Junkers Ju 88 te Nerm

De meest opmerkelijke overwinning van de Belgische Typhoonpiloot Georges Jaspis (609 Squadron) was die van 26 februari 1944. Georges was met drie kameraden opgestegen voor een *Rhubarb* (grondaanval bij slecht weer) boven België. De Belg salueerde zijn drie kompanen en dook naar omlaag. Hij was van plan om eens boven het dak te scheren van zijn ouderlijke huis in Opprebais, vlakbij Beauvechain. Georges dook uit het lage wolkendek. En net op dat moment was de Junkers Ju 88A (Werknummer 8753) van de IV.Gruppe van het Kampfgeschwader 101 met zijn “*finals*” bezig. De 609’er reageerde onmiddellijk en vuurde vanuit zijn vier kanonnen. De Junkers had geen schijn van kans en sloeg bij het Hoegaardse gehucht Nerm te pletter. De vier bemanningsleden (Unteroffizier Wilhelm Fick – piloot ; Gefreiter Wolfgang Walendowsky – waarnemer ; Unteroffizier Friedrich Michel – radiotelegrafist ; en Obergefreiter Erich Bettner, boordschutter) vonden de dood. Het brandende wrak tuimelde haast over een luchtafweerbatterij van het Flak Regiment 62 – hiervan werden nog eens twee leden dodelijk gewond.

(Logboek Georges Jaspis)

Na de oorlog kreeg Georges Jaspis als trofee de zijruit van deze Ju 88. En in 1994 werd op de site in de Valleistraat te Nerm een kleine gedenksteen geplaatst (zie onder 6).

5- Zijn loopbaan en relaas

“Ik werd geboren in Opprebais. Reeds in 1937 – ik was toen 21 - had ik mijn burgerlijk vliegbrevet gehaald. Het jaar daarna begon ik met een opleiding in de Belgische luchtsrijdkrachten, en in mei 1940 werd ik als jachtvlieger ingezet op Fiat CR.42 (n.v.d.s. de 5/III/1, eenheid die in mei 1940 even op Aalter verbleef). In april 1942 besloot ik naar Groot-Brittannië te vluchten – op nauwelijks zeventien dagen stond ik er ! Na een opleiding in de Royal Air Force werd ik in juni 1943 in het 609de ingedeeld. Mijn training had ik afgerond op de lichtere Hurricane, het verschil met de machtige Typhoon was erg confronterend. Ik kreeg mijn instructies in de cockpit en hop, ik kon vertrekken.

Op 2 november 1943 behaalde ik mijn eerste overwinning; een Bucker 133 die ten noordoosten van Parijs neerstortte. Op 10 januari 1944 was het de beurt aan een Ju 88 die bij Melsbroek neerkwam – het was de honderdste overwinning van de Belgen in de RAF.

Eind 1943 gingen we ons steeds meer specialiseren in grondaanvallen. We moesten oefenen met droppen van bommen, en intussen schuimden we Frankrijk en België af op zoek naar treinen, konvooien en andere militaire doelwitten. Bij het Franse Chaunes beschoot ik een locomotief, die explodeerde. Ik scheerde door de rookwolk en toen ik terug op de basis landde, zat ik onder het kolenstof!

Tijdens de eerste helft van 1944 werd ik even uit de operaties genomen, maar met de invasie van Normandië gingen we er weer tegenaan. We hadden nu raketten, vier onder elke vleugel. Daarmee hadden we een ongelooflijke vuurkracht die met vrij grote precisie kon gebruikt worden. Let wel: we kregen nauwelijks training om te leren werken met raketten. Op 10 juni landden we eindelijk op het bevrijde continent – de strip B.5 bij Le Ferme Camilly. Vandaar vlogen we dag na dag in de aanval tegen tanks, Duitse hoofdkwartieren...”

Op 26 februari 1944 schoot ik een Ju 88 in de diepte tussen Charleroi en Fruges (Fr). Drie dagen later nam ik deel aan de laatste overwinning in 609 waarin Belgen betrokken waren; een Ju 188 werd door mij en vijf andere piloten (?) geclaimd

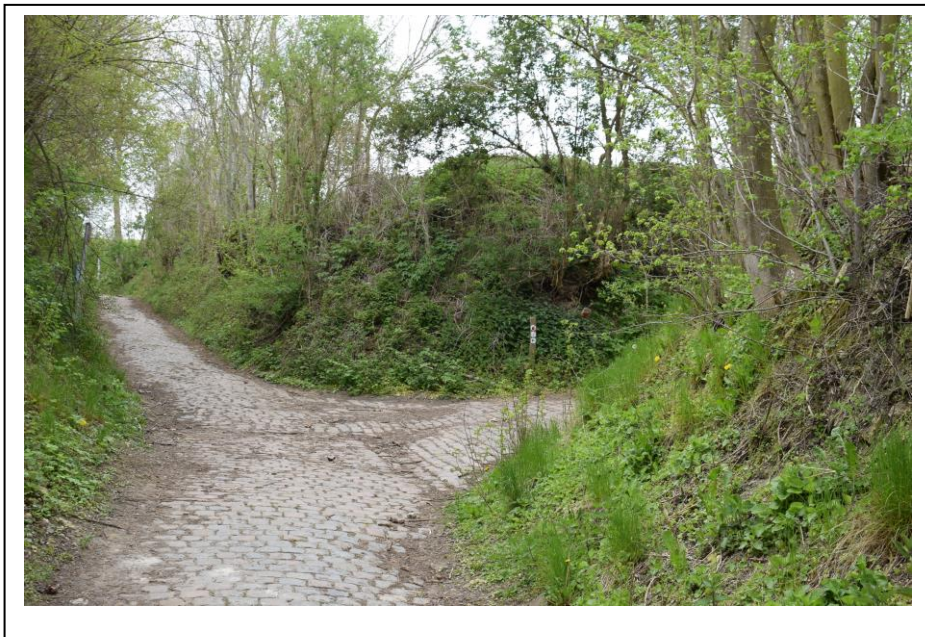
‘Zo schoot Jaspis op 9 november 1944 een lichte flakpositie overhoop, “en als er al overlevenden waren, dan zullen ze nu wel een gezond ontzag hebben voor onze Tyffies – als ze dat al niet hadden”, aldus het oorlogsdagboek van 609 Squadron.

Georges Jaspis kon na de landing opgelucht ademhalen. Hij had voldoende vliegreuen bereikt en missies gevlogen, en mocht beschikken. Na maandenlange vrijwel onafgebroken inzet mocht men niet meer van een mens vragen. Na een verlofperiode schoolde de RAF hem om tot transportpiloot. En hij zou met grote vliegtuigen blijven vliegen. Gezagvoerder Georges Jaspis was de man die de eerste Boeing 747 “Jumbo” van zijn luchtvaartmaatschappij Sabena overvloog uit de Verenigde Staten.

6- Gedenksteen – Inhuldiging in Nerm

Het Musée du Souvenir 40-45 in Perwez bracht op 11 november nog hulde aan piloot Georges Jaspis. Georges Jaspis woonde in het Waals-Brabantse Opprebais (Incourt) en ligt er ook begraven, sinds 2007. Luitenant Jaspis haalde tijdens WOII een Junker 88 neer die in Nerm (Achter de hoeve van Schoensetters – Valleistraat) te Hoegaarden neerstortte. De steen, een niet zo grote gesculpteerde gobertangeplaat, werd op 26 februari 1994 geplaatst in aanwezigheid van wijlen burgemeester Frans Huon. Het was een initiatief van wijlen Jo Verbeke die, namens de gemeente, oorlogsobjecten verzamelde. De steen was een herinnering aan een voorval van 26 februari 1944. Jaspis was in 1994 aanwezig bij de onthulling van de steen.

7- Graf

Kerkhof, Eglise Saint-Aubin, Place d'Opprebais. Het graf ligt aan de rechterkant, ongeveer ter hoogte van het koor.

Hommage à Georges Jaspis

Hoegaarden haalt oorlogssouvenir boven

HOEGAARDEN — Het gemeentebestuur van Hoegaarden en krijgsmuseum Vrijheidshal herdachten het luchtgevecht dat zich op 26 februari 1944 boven Hoegaarden afspeelde. Piloot Georges Jaspis uit het Waalsbrabantse Opprebais (Incourt) haalde toen een Duitse Junkers naar beneden. Jaspis woonde de her-

denking in Nerm bij. Een eenvoudige steen aan de Valleistraat met kruis en datum duidt aan waar het vliegtuig neerstortte.

Het initiatief om het oorlogsgebeuren te herdenken ging uit van Hoegaardier Jo Verbeke. Hij is de projectleider van Vrijheidshal, waarmee hij ijvert om in Hoegaarden een krijgsmuseum te openen.

Georges Jaspis lichtte aan de Valleistraat in Nerm de gebeurtenissen van 26 februari 1944 toe.

Geraakt

Hij was bij het uitbreken van de oorlog in 1940 piloot bij de Belgische luchtmacht en vluchtte naar Engeland na de kapitulatie. Jaspis werd opgeleid tot RAF-piloot en voerde tussen februari 1943 en het

einde van de oorlog 345 vliegopdrachten uit. Dertien keer werd hij geraakt door afweergeschut. Hij nam ook deel aan de Landing in Normandië.

Een verkenningsvlucht boven ons land op 26 februari 1944 bracht hem in de omgeving van zijn dorp Opprebais. Hij scheerde laag over zijn woning om zijn moeder te begroeten, maar merkte tevens een vijandelijke Junkers 88 op. Jaspis beschoot het toestel tot het ontplofte.

Het stortte neer achter de hoeve Schoensetters in Nerm-Hoegaarden. De Duitse piloot en drie bemanningsleden verloren het leven.

Beloning

Jaspis ging na de oorlog in dienst bij Sabena. Hij ging in 1977 met pensioen. „Ik heb de herdenking van mijn overwinning hier zeker niet aanvaard voor de persoonlijke eer,” vertelde Jaspis in Nerm. „Ik beschouw dit meer als een beloning voor het feit dat ik vijftig jaar geleden roos schoot. Wij doodden toen niet. Wij haalden vliegtuigen neer, omdat het oorlog was. Ik heb nooit haat gekend tegenover de vijand. Trouwens, die vijand van toen, waar is hij nu? Een plechtigheid als deze moet jongeren erop wijzen, dat men met haat het slechte niet kan overwinnen.”

(BE)

Georges Jaspis vertelt over de omstandigheden waarin hij vijftig jaar geleden boven Hoegaarden een Duitse Junkers neerhaalde. (Foto COL)

(Het Nieuwsblad, 1994)

Luchtfoto Valleistraat: Hoeve Schoensetters - Landbouwgebied

01-05-2021:

Volgens de dochter (zij vernam het van haar vader Louis) kwam het vliegtuig uit de richting van Goetsenhoven gevlogen, scheerde vlak boven de bomen rechts van de hoeve en stortte neer iets verder midden in het veld. Omwonenden waren als eersten ter plaatse en namen enkele spullen mee. Aarde was verschroeid en later werd het gat gedicht.

Holle weg

Schilderij van de Hoeve Schoensetters Louis

Vanosmael Hilda (Hoeg. 03/06/1922) en echtgenoot Schoensetters Louis (Hoeg. 07/10/1911-09/06/1987)

Louis Maurice Schoensetters (Hoeg. 7/10/1911-09/06/1987), landbouwer, zoon van Leopold (Hoeg. 03/10/1877-11/04/1952) en van Marie Rosalie Rotty (Hoeg. 10/02/1876-21/12/1955), landbouwers, trouwde op 17 januari 1942 met Maria Hilda Vanosmael (Hoeg. 03/06/1922), z.b., dochter van Petrus Cornelis (60 j.) en Maria Elisa Collon (59 j.), landbouwers // contract 15/01/1942 not. Heuninckx L.

Getuigen waren:

Emile Nijs (42 j.), schrijnwerker, schoonbroer van de echtgenoot

Sylvain Vanosmael (36 j.), elektriker, schoonbroer van de echtgenote

De handtekeningen op de huwelijksacte:

met ons geteekend
Schoensetters Louis Vanosmael Hilda
2. Schoensetters H. Botte Vanosmael
Elise Lollon Nijls Emily DE AMBTENAAR,
Vanosmael Sylvain En testacef

Omgeven door zijn liefhebbende kinderen, is heden van ons heengegaan

MIJNHEER

Louis Maurice SCHOENSETTERS

echtgenoot van Mevrouw Maria Hilda VANOSMAEL

geboren te Hoegaarden op 17 oktober 1911, en godvruchtig overleden op 9 juni 1987
gesterkt door de Sakramenten der Zieken.

Dit melden U met droefheid :

Mevrouw Hilda VANOSMAEL, zijn echtgenote :
Mevrouw Christiane SCHOENSETTERS en Mijnheer Guy BARON,
Mijnheer en mevrouw Johny SCHOENSETTERS-VERMEULEN,
Mijnheer en mevrouw Yvo SCHOENSETTERS-BOTTU, zijn kinderen en schoonkinderen :
Mijnheer en mevrouw Luc LUYCX-PILLET,
Mijnheer en mevrouw Rudi PILLET-SWEERTS,
Mijnheer en mevrouw Dirk PILLET-PITTMVILS,
Mijnheer Geert SCHOENSETTERS,
Mijnheer Frank SCHOENSETTERS,
Mijnheer Jochen SCHOENSETTERS, zijn kleinkinderen :
Mejuffer Annelies LUYCX, zijn achterkleinkind :
De kinderen, klein en achterkleinkinderen van wijlen Emile NIJS-SCHOENSETTERS,
Mijnheer Sylvain VANOSMAEL-VANOSMAEL(†), zijn schoonbroer :
Mijnheer en mevrouw Georges VANMOL-VANOSMAEL,
Mijnheer Johan VANMOL,
De families SCHOENSETTERS, VANOSMAEL en ROTTY.
De verplegenden van het Wit-Gele Kruis.

De plechtige uitvaartmis, gevolgd door de teraardebestelling, in de familiegrond, waartoe
U beleefd wordt uitgenodigd, zal plaats hebben in de parochiekerk van Sint - Gorgonius te
Hoegaarden

op **ZATERDAG 13 JUNI 1987 om 11 uur.**
Samenkomst aan de kerk om 10.50 uur.

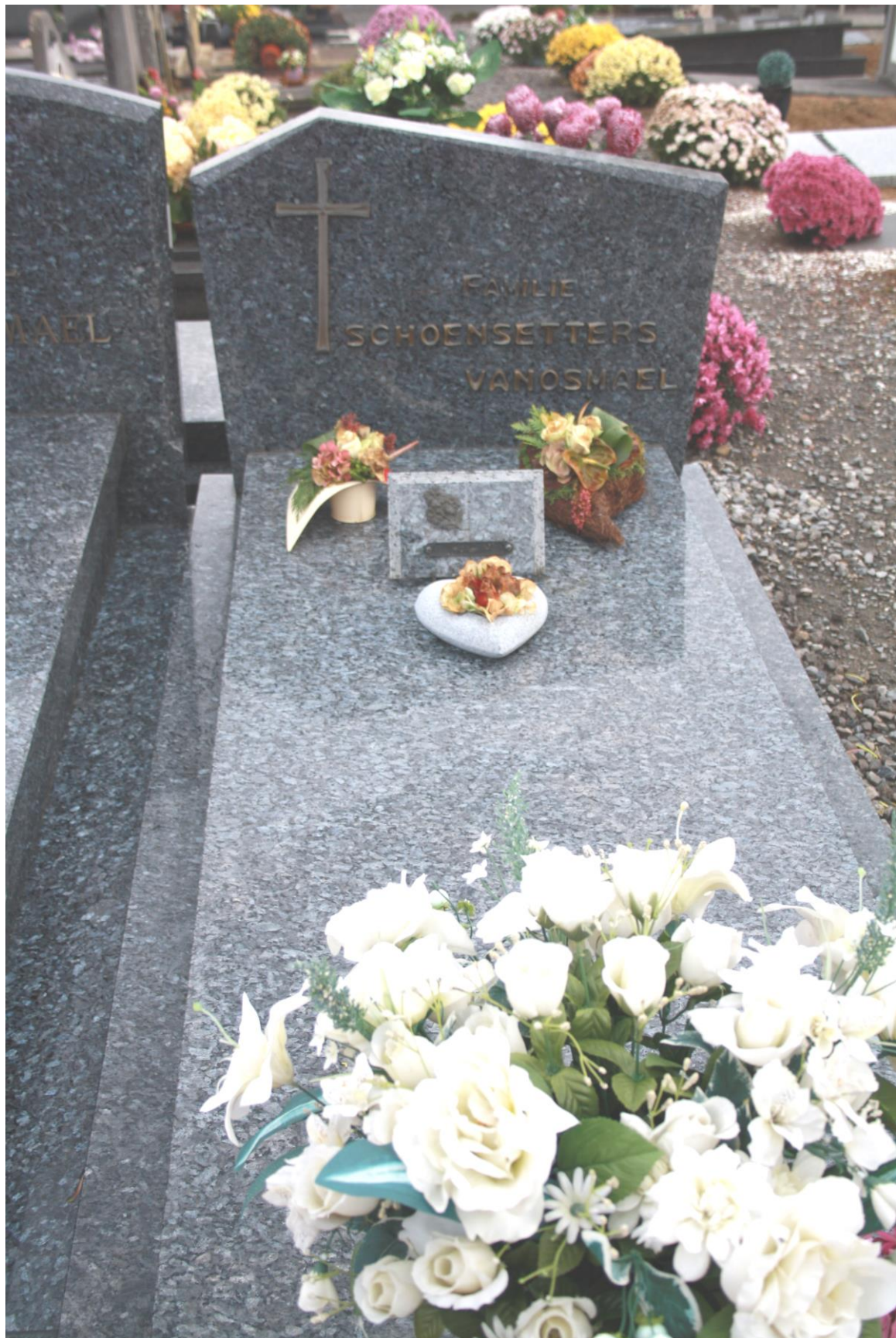
Gelegenheid tot begroeting in de rouwkapel van het mortuarium Rummens
Aarschotsesteenweg 50 te Tienen op donderdag en vrijdag van 20 tot 21 uur.

DAT HIJ ZACHT RUSTE IN VREDE.

Andere missen zijn later te bepalen.

Rouwadressen :
3320 Hoegaarden - Valleistraat 32
3320 Hoegaarden - Fabriekgang 3
3400 Landen - Één meilaan 57

Drukkerij Henckens (oud huis Fourie) Hoegaarden Tel (016) 76.66.88
Begrafenis Rummens - Tienen tel (016)81.22.61 Agent Finoulst-Godefroid tel (016) 76.74.40

Grafsteen Schoensetters-Vanosmael (Begraafplaats Hoegaarden, foto 2009)

Maart 2023

MONUMENT JASPIS - Nog niet zo heel lang geleden werd de herdenkingssteen Jaspis teruggevonden in het magazijn aan De Polder, door leden van Hoegaards Erfgoed. **Ondertussen is het monument aan de Valleistraat klaar. De steen en het infobordje zijn professioneel in een zuil ingewerkt. En de gemeente plaatste er ineens ook een zitbank bij.**

En ook dit nog (2013):

Wijlen Georges Jaspis is peter van de jongste lichte piloten die zijn vleugels ontving op de basis Bevekom. Jaspis was betrokken bij het luchtgevecht boven Nerm in 1944. Generaal-majoor Claude Van de Voorde, zelf een Hoegaardier, reikte de vleugels uit aan twaalf nieuwe piloten van Defensie. Dertig andere militairen kregen hun vormingsbrevet.

Raymond Billen, 21/10/2013)

Februari 2012

OP ZOEK NAAR MONUMENT JASPIS - In Hoegaarden is vooral de Parramore gedenksteen gekend. Maar ook Nerm heeft zijn oorlogssteen gehad. Naar aanleiding van een vraag aan het toeristisch infopunt, toevallig op 26 februari, de dag van het gebeuren, zoveel jaren later, trok men op onderzoek. Zeker is dat de steen nooit is blijven staan, achteraan in Aalst. Waar de steen nu is, is niet duidelijk, vermoedelijk in de Polder.

Maurice Dodion

Wasily Pedjko

Bronnen:

<https://luchtvaartgeschiedenis.be/content/junkers-ju-88-te-nerm>

<https://luchtvaartgeschiedenis.be/content/georges-jaspis-dfc>

Raymond Billen, Het Nieuwsblad, 21 oktober 2013

BE, Het Nieuwsblad, februari 1994

Christian Hennuy – HLN – persartikel

Christian Hennuy, Kroniek van Hoegaarden 1978-2007, p. 142

Idem, 2012, p.8

Idem, 2021, p. 53

Idem, 2022, p. 21,72

Idem, 2023, p. 14, 18.

Gräbersuche-Online | Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorg e. V.

Schoensetters Christiane, dochter van Louis Schoensetters